Kurdistan Net
Digitally signed by Kurdistan Net
DN: CN = Kurdistan Net, C = NL, O = Omar
Faris Aziz, OU = www.kurdistannet.org
Date: 2004.01.26 01:31:55 +01'00'

زمانی وێنە (بەشی 2ەم – عەرەبێکی بوێر)

هاورێ باخەوان

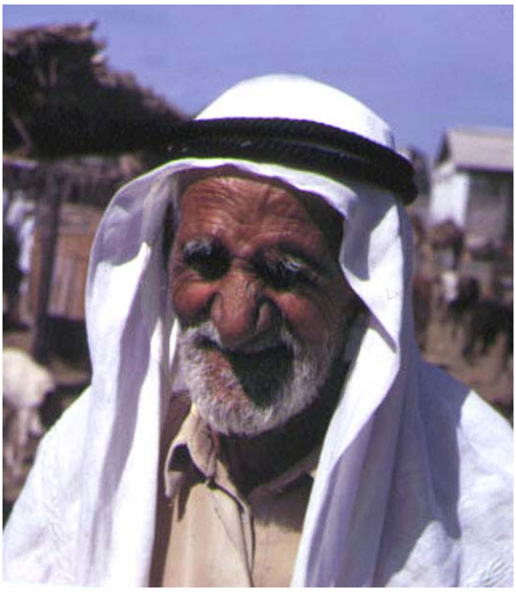

مـن عەرەبێکـی چاوڕەشـی بـرای ئەکرادی چارەڕەشم. چیم ناودەنێیت بنێ. خۆم ناوم قەحتانە و باپیرەگەورەشم عـەدنان. رەچـەڵەکی من دەگەڕێتەوە بۆ شاری مەککەی موکەڕڕەمە, کە لەم کاتەدا هەزاران حاجیی کوردی تێداڕژاوە بـۆ بەجێهێنانی یەك لە پێنج فەرمانەکەی ئەڵڵا و یەکی بەلایەنی کەمەوە هەزار دۆلار داهاتیان بۆ عەرەبستانی سعودی بردووە.

نزیکەی هەزار و چوار سەد ساڵ پێش ئێستا باپیرە گەورەم بە فەرمانی عومەری کوڕی خەتاب هێرشی کردە سەر کوردستان و تەڕ و وشکی ئەو وڵاتەی پێکەوە سووتاند و کوردی کردە موسوڵمان. ئەوەی بەکەڵك هات لەگەڵ خۆیاندا هێنایانەوە بۆ مەدینە. وەك ریوایەتکراوە باپیرەم زۆر حەزی لە کچی جوان بووە, هەربۆیە لەگەڵ خۆیدا چەند کچێکی کـوردی وەك کەنیـزەك هێـناوەتەوە مەدیـنە. مـن هـەر بـەو رووداوەدا دەزانم کـە ئەکـراد نـەزانن, ئەگینا ئەنفالی یەك 1400 سـاڵ پـێش ئێسـتا دەسـتی پێکـردووە نـەك لـە سـاڵی 1988دا. ئەمـە قسـەی مـن نـیـە, قسـەی کاکـات[1] و سەیداواتە, ئەوان خۆیان دەڵێن ساڵی 1988 ئەنفالی یەکەم دەستی پێکرد.

سـاڵ هـات و ساڵ رۆیی, ئەو سامانە زۆرەی کە باپیرە گەورەم لە ئەنفالی یەکەمدا وەدەستی هێنابوو, لە بنهات و بەهـۆی هەژارییـەوە بـنەماڵەکەمان دوورگـەی عەرەبیـیان بەجێهێشـت و روویانکـردە باشـووری ئێـڕاق. لـەوێ چـەند سەدەیەك مەمرە و مەژی ژیانمان بردە سەر تا ساڵی 1968.

[1] کاکات, کۆی کاکەی کوردییە بە عەرەبی و سەیداواتیش کۆی سەیدای کوردییە بە عەرەبی.

لـەم سـاڵەدا وەكـو گـوڵ گەشـاینەوە و حیزبی بەعس لەو ناوچە وشك و بیابانەوە هێنانییە شاری كەركوك و 10 هـەزار دیناریشـیان دایـنێ و لـە شـوێنی ئەكراد نیشـتەجێیان كـردین. هـەر بـۆیە نـاوی جەماعەتـی عەشرەتئالافمان[1] بەسەردا دابڕدرا.

لـە مـاوەی ئـەو سـی سـاڵەدا بـوومە ئاسایشـی بـەعس, خانوویەكی خۆشم كرد. منداڵم گەورە بوون و لە باشترین كۆلـیژ وەرگـیران. خۆشم ناوە ناوە بەهۆی بەگرتدانی موخەڕیبین و عوساتەوە[2] ئیكرامیی سەیدولڕەئیسم وەردەگرت – كوێـراییم دابهاتایـە و بـەو شـێوەیە نەمدیبایە. ئەگەر هەر بمزانیبایە بارودۆخی داراییمان ئەو باشە نییە, دەچوومە بازاڕ و پشتملی حەككاكەیەكم[3] دەگرت و دەمگووت ئەمە عوساتە و پارەیەكی مفتم پێی وەردەگرت.

ساڵی 1988 كە ئەنفالی "دووەم" دەستی پێكرد نەخشم هێنا, كۆمەڵێك رانە مەڕی گەرمیانم تاڵانفرۆش كرد, دە تـراكتۆی ئەكـرادم فرۆشـتەوە و هەنـدێك وردەواڵـەی تر... یاڕەبی تۆببە باشبوو بیرم كەوتەوە, چەند كچێكی جوانی هەرزەكاریشـم فرۆشـتەوە بـە چـەند مەلهایەكی شارع ئەهرامی[4] قاهیرە و هەندێك دەستكەوتی تر. بەكورتییەكەی ئەو ساڵە ساڵێكی هات بوو و جامیعەی عەرەبی و تەنانەت یاسر عەرەفاتیش پێی وتم "عەواف"[5].

داخـی گـرانم پـاش هاتنی ئامریكا و گرتنی كەركوك, ناچار بووم لە ترسی كاكات رابكەم. ماوەیەك لەو تكریتە دانم بەخۆمدا گرت. بەڵام دوایی كە زانیم بەو شێوەیە نییە و هیچ نابێت.. جارێكی تر هاتمەوە كەركوك.

تـا ئێسـتا لـە كەركـوكدام و لـەناو مـاڵ و منداڵـی خـۆمدام, ئـەو پـارە "سـپی"یەشـی كاتـی خـۆی لـە حكومەتم وەردەگـرت, هەندێكیم هەڵگرتووە بۆ ئەم رۆژە رەشانە و جاریێ هیچ كێشەیەكی ئەوتۆم نییە. چونكە پارتە كوردییە گـەورەكان دەڵـێن ئـەم شـارە شـاری بـرایەتییە و منـیش وەك براگەورەیان لێرە دانیشتووم. هەروەها هەندێك كوردی نەزانـی چـەپیش بەتایبەتـی ئەوانـەی كـە ئەندامـی حیزبـی كۆمۆنیستی كرێكاریی ئێراقین بەهەموو شێوەیەك پشتمان دەگـرن و نایـەڵن لـە كەركـوك بمانكەنـە دەرەوە, بگـرە ئەمانـە لە بەرژەوەندیی ئێمە دژی كوردیشن. دیارە پێویست ناكـات باسـی پشـتگیریی تـوركمان و ئەندامـە عەرەبەكانـی ئەنجوومەنـی حوكم و جامیعەی عەرەبی و وڵاتانی عەرەب بكـەم كـە تاسـەر ئێسـقان دژی كـردنە دەرەوەی ئـێمەن لە كەركوك. ئامریكاش ئەوە نەبوو كە من زۆری لێدەترسام. چـونكە وامزانـی لەگـەڵ كاكـات و سـەیداواتدا لەسـەر دەوڵەتـی كـوردی و كەركوكـی پایـتەخت رێككەوتـوون. بـەڵام خۆشبەختانە ئەوەی ئێستا ئامریكا دەیداتە كورد زۆر لە مەكرەمەكەی 1974ی سەیدولڕەئیس كەمترە...

هەربۆیە جاریێ پـاڵم لێـداوەتەوە و خەمێكـی ئەوتـۆم نـییە... چـونكە تا دوێنێ بوو سەیدولڕەئیسم هەبوو بەڵام ئێستا مەجلیسی حوكم, حككع, جامیعەی عەرەبی, بەرەی توركمان و زۆریتر...

2004-01-25

hawreh@bakhawan.com
http://www.bakhawan.com

---

[1] دە هەزار.

[2] واتە تێكدەر و یاخی. دوو ناوی عەرەبین بۆ پێشمەرگە.

[3] حكاكە واتە بنكڕی برنج, عەرەب وەك گاڵتە كردن بە وشەی كاكەی كوردی بەكوردی دەڵێت.

[4] وەك دەڵێن جادەیەكی بەناوبانگی قاهیرەیە و زۆربەی مەلها بەناوبانگەكان لەوێیە.

[5] واتە نۆشی گیان.